

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

Capvt XVI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15591

set. quod dicendi genus repudiari debet, nisi ad interpretationem & declarationem juris illius referatur. Qua de re graviter scripserunt Covarruvias & Rebuffus noster variis in locis.

CAPVT XVI.

Synopsis.

I. De privilegijs agit, quibus derogatur Iuri Canonico, eximendo Capitula & monasteria ab Episcoporum jurisdictione. Monachi olim sub Episcopis.

II. Monasteria liberata olim ab Episcoporum potestate Decretis synodorum, & consensu regio. De hoc consensu hic agendum. qui adhibitus est in exemptione monasteriorum sancti Dionysij & Corbeia.

III. Decretorum regionum usus docetur à Marculfo: quo & exemptio ab Episcopis indulta confirmatur. & immunitates quadam jure regio conceduntur. Id etiam probatur à Flodoardo, & Synodo Suesionica. Effectus illius Decreti ostenditur à Carolo Calvo.

IV. Accessit auctoritas Summorum Pontificum, temporibus Gregorij Magni, cum regio consensu; quamvis plena exemptio à jurisdictione Episcopi tributa non sit. Adeo datus exemptionem indulsit monasterio Turonensi. Meminit regij Editti contra laicos. Regum tamen decreta ad confirmationem exemptionum pertinebant, à Pipino, & à Nicolao, qui precibus Regis & Episcoporum libertatem monasterij S. Carilefi firmavit.

V. Idem observatum à proceribus Galliarum, qui ex consensu Episcoporum decreto suo monasteria à se condita eximebant, & subiciebant Romanae Ecclesiae. Ivo requirit in istis privilegijs Episcopi consensum, apostolicam auctoritatem, & Regis Pragmaticam Sanctionem.

VI. Hinc profectum, ut tandem à sede apostolica monasteria exempta fuerint, ob immodestiam Episcoporum, illis invidijs; ut docent Gregorius VII. & Alexander II. Tandem ex vero Pontificum arbitrio concessa sunt exemptiones. Quod displicuit Bernardo & ceteris ejus aevi.

VII. Crevit exemptorum numerus, simulque creverunt Episcoporum querela, ut patet à Durando.

VIII. Regi competere ut incommodis exemptionum profici curet. Novos Religiosorum ordines, nec novas Ecclesias, aut monasteria construi posse sine Regis consensu.

I. SOLET Iuri Canonico derogari non solum per dispensationes, sed etiam per varia privilegia quae à Pontificibus indulgentur. Ea cum varij generis sint, scilicet ad tempus, vel perpetua, & personalia, vel realia; hic tantum de iis breviter aliquid dicam quae corporibus perpetuo indulta sunt, verbi gratia, exemptiones monachorum & Capitulorum ab Episcoporum jurisdictione. Quae privilegia dispensationum nomine explicant Goffridus Vindocinensis & Bernardus. Certum est monachos aequè ac Clericos Episcopis subijci debere, ut definit

Concilium Chalcedonense canone quarto. Quod multis deinde canonibus confirmatum est, & in Gallia constitutum canonibus Concilij Agathensis & canone xix. Concilij Aurelianensis habiti anno quingentesimo undecimo: Abbates pro humilitate religionis in Episcoporum potestate consistant; & si quid extra regulam fecerint, ab Episcopis corrigantur. Quibus adhæsit Ecclesia Hispanica, quae de monachis observandum statuit quod Synodus Agathensis, vel Aurelianensis, nascitur decrevisse.

II. Sed paulatim ab eo jure recessum est, cum, studio fovendae quietis monasticae, ab Episcoporum potestate monasteria liberari & eximi ceperunt. Quod tamen in Gallia tentatum non fuit abique synodorum Decretis, & Regum nostrorum consensu: qui duo praestabant rescriptis suis, & exemptionis ecclesiasticae confirmationem, & in rebus temporalibus quamplurimas immunitates. Nolo diutius immorari in hoc negotio, quod virorum eruditiorum industria illustratum est, & nostram quoque operam expectat in secundo Tomo. Id tantum hic observasse sufficiet, invitis Principibus tot libertates monasteriis contra jus commune non fuisse concessas, imò verò eorum consensum & Decretum interpositum fuisse. Quod abundè testatum reddit Clodovei II. Regis privilegium monasterio sancti Dionysij collatum anno DCLIX. quo immunitatem à Landerico Episcopo Parisiensi & ab alijs Episcopis se petente datam rescripto suo confirmat, ita ut nullus Episcopus aliquam potestatem sibi in ipso monasterio usurpare praesumat. De bonis etiam huic monasterio collatis, & eorum immunitate, eodem rescripto cavet, adeo ut monasterio, & in rebus spiritualibus consensu suo, & in temporalibus pleno jure regio prospexerit. Hanc exemptionem ad omnia quae Abbates S. Dionysij in Gallia construerent monasteria Stephanus II. extendit, illaque apostolicae sedi immediate subjecit anno septingentesimo quinquagesimo septimo. Bertefridus Ambianensis Episcopus, de consensu Coepiscoporum suorum, privilegium libertatis monasterio Corbeiae à Clothario Rege condito concessit anno sexcentesimo sexagesimo quarto. Quod privilegium non solum Regis consensu, sed precibus quoque nitebatur: Dum tanti gloriosissimi Principis petitio intercessit, inquit ille. Quinetiam regio decreto confirmatum esse constat ex literis Theodorici Regis, qui electionem Erchemberti Abbatis probat secundum sanctum privilegium, quod ex regali munificencia & Sacerdotum concessione indultum est, de semetipsis eligere rectorem.

Concil. Chalcedonense c. 4. r. 1. d. 1. xix. & in Gallia constitutum canonibus Concilij Agathensis & canone xix. Concilij Aurelianensis habiti anno quingentesimo undecimo.

Concil. Iberd.

Exrat Proceprum Clodovei II. Concil. Gallia.

Extant diplomata T. I. Conc. Gall.

III. Vnde apud Marculfum extant privilegiorum solennes formulæ, quarum usus erat cum Episcopus & Princeps immunitates illas concederent. Ac in prima quidem, quæ concepta est sub nomine Episcopi, Decretum regium cum episcopali conjungitur, ut rectè constat fuisse immunitates monasteriorum doceatur: *Dum ab antiquitus juxta constitutionem Pontificum, per regalem sanctionem, innumerabilia per omne regnum Francorum sub libertatis privilegium videntur consistere monasteria.*

Marculf. form. 1.
Vide Notas V. C.
& a rudissimam D.
Bignonij.

Vide Notas Baln.
et ad epist. 11. L. m.
p. Errationis.

Flodoard. l. 1. c.
37.

Privilegium Sues-
sionice Synodi T.
111. Conc. Gall.

Secunda formula apud Marculfum continet privilegij episcopalis confirmationem; quæ ideo à Rege decernitur, ut securius tranquillitas monasteriorum procuraretur adversus futuros Episcopos qui decessorum suorum privilegia convellere tentarent. In ea formula omnia jura quæ diocesanus Episcopus remisit, & recensentur, & decreto regio muniuntur. Ad ultimum, huic formulæ adjiciuntur quædam capita ejus immunitatis qua Princeps de juribus suis quamplurima remittit. In quam sententiam concepta est tertia formula, quæ de juribus temporibus remissis tantummodo tractat. Privilegium ab Episcopis Oriniacensi monasterio concessum, regio decreto confirmatum fuisse docet Hincmarus apud Flodoardum. Hunc morem usurpatum fuisse in privilegio monasterij Floriacensis egregiè docet Synodus generalis totius Galliarum collecta apud Saponarias anno DCCCCLIX. quæ humili prostrata ante Carolum Regem & Rodolphum Bituricensis Archiepiscopum, obsecravit ut privilegium monasterij sancti Benedicti, quod annuente prefato Rege firmaverat, quodque idem Rodolphus subscripserat, qui prefatam abbatiam irregulariter retinebat, ratum & inconvulsum servare studerent. Privilegium monasterij Floriacensis à Synodo Gallicana concessum quidem fuerat, sed de consensu Regis. Illustrissimum quoque hujus moris exemplum extat in privilegio quod Synodus Suesionica monasterio Solemniacensi irrogavit anno octingentesimo sexagesimo sexto. Referrunt patres Bernardum monasterij illius Abbatem, Normannis agrum Lemovicinum devastantibus, domus suæ instrumenta incendio absumpta docuisse, ideò que regiam clementiam & synodalem adisse pietatem, pro privilegij ipsi monasterio impetrandis, quibus substitutione regia atque apostolica & synodali defensione perpetuo muniretur. Mox addunt: *Cujus piis petitionibus simul cum regia sublimi clementia annuentes, hoc prefens privilegium adjecta regia presidentis auctoritate decrevimus roborandum.* Quantum verò momenti haberet immunitas à Principe collata docet Ca-

rolus Calvus Rex: qui cum Magniloci monasterium in diocesi Arvernica situm Episcopo Arvernensi concessisset, inspectis immunitatis à se & à patre Ludovico datæ instrumentis, eidem Episcopo monasterium ademittit.

IV. Accessit his decretis auctoritas Summorum Pontificum, quæ has immunitates apostolicæ sedis præsidio communivit. Initium harum confirmationum ad Gregorium Magnum vulgò refertur. quod aliqua ex parte verum est. Etenim trium monasteriorum in urbe Augustodunensi privilegia ab eo concessa leguntur anno sexcentesimo secundo, sed quæ bonis oblati consulant tantum, ut ea monasteriis intemerata ferventur, non autem eximant Abbates à diocesana lege & jurisdictione Episcopi; quamvis nonnisi adhibitis sex aliis Episcopis de criminali causa adversus Abbates judicium ferre possit. Ceterum ea privilegia ad petitionem Brunichildæ Reginae & Theodorici Regis indulta sunt. ut vel hinc pateat regio consensu indignis illis temporibus, in Gallia, omnia quæ paulò aliena à regulis esse videbantur. Facultatum liberam administrationem, Abbatis electionem, & alia quædam diversis monasteriis indulgit, quæ quieti monachorum prospicerent; sed ab Episcoporum jurisdictione Abbates non exemitt. Nam quod monasterio sancti Medardi à B. Gregorio collatum dicitur esse privilegium, supposititium esse omnibus jam ferè constat. Quare prima fortasse exemptio ab Episcopi jurisdictione, quæ à Romanis Pontificibus indulta est, tribuenda erit Adeodato Papæ: qui rogatus ab Ægyrico Abbate sancti Martini Turonensis, illi privilegium immunitatis, causâ cognitâ, concessit. Sed præfatus est hoc alienum esse à more Romanæ Ecclesiæ, ut monasteria ab Episcopi jurisdictione eximantur. *Parumper autem ambigimus, inquit, idcirco quod mos atque traditio sancte nostre Ecclesiæ plus non suppetat à regimine episcopalis providentiæ religiosa loca fecernere.* Quare nonnisi inspecto privilegio quod Crobertus Turonensis Episcopus irrogaverat, & Gallicani Episcopi subscriptionibus suis firmaverant, auctoritatem apostolicæ sedis interposuit. Itaque non ab invitis Episcopis Abbatem exemitt, sed consentientium vota decreto suo confirmavit. Meminit quoque regiorum rescriptorum; sed illorum necessitatem ad repellendos laicos restrixit: *Erga quod & præcellentissimi totius Gallie Reges, ut scripto comperimus, ad reprimendas laicorum infestationes, edicto premunire idem venerabile monasterium regali pietate dignati sunt.* Attamen vis privilegij regij ad

Tom. 11. lib.
Eccles. Gall. l. 4.
p. 77.

Greg. l. 1. c. 19.
p. 19. m. 11.

Vide Capita
l. 4. c. 11. p. 7.
p. 19. m. 11.
& ibid.

Privilegium à
diti T. 1. Conc.
Gall.

immunitates ecclesiasticas confirmandas extendebatur, ut supra monui. Quod testatur Pippini Regis ad Bonifacium apostolicæ sedis Legatum epistola. Construxerat Bonifacius Fuldense monasterium in loco sibi à Carolomanno Pippini fratre concessio. Tum à Rege illa petit, quæ his verbis Pippinus expressit: *Ut sicut ex auctoritate B. Petri principis Apostolorum, pro quo legatione fungeris, privilegio sedis apostolicæ sublimatum esse constat, ita etiam nostræ auctoritatis precepto roboretur, placuit nobis tuæ petitioni assensum præbere. Et ideo hanc nostræ preceptionis seriem ob honorem Dei & venerationem S. Petri conscribi iussimus, per quam privilegium sedis apostolicæ à B. Zacharia tibi collatum, cum consensu Episcoporum cunctorumq; fidelium nostrorum, per omnia roboramus; precipientes ut nullus sacerdotum in regno nostro divinitus nobis concessio in prefato monasterio jurisdictionem aliquam sibi vendicet, præter apostolicam sedem &c.* Idem demonstratur ex epistola Nicolai I. qua privilegium monasterij sancti Karlesii in pago Cenomanico siti confirmat. Testatur enim chartas quasdam ab Episcopis Cenomanicis prolatas, quibus monasterium suæ civitati subditum esse demonstrare volebant, falsas esse, quandoquidem privilegia Regum, quæ ex antiquorum Regum Francorum temporibus olim monasterio illi concessa sunt, hoc destruant, sicut & ipsa testantur, quæ in archivis monasterij ob testimonium sibi concessa libertatis hodieque servantur. Itaque rogatum se ait à Carolo Rege, ut libertatem illi monasterio & ab Episcopis & à Regibus Francorum concessam sua firmaret auctoritate, & futuris mansuram temporibus roboraret.

V. Eundem ordinem sequebantur proceres Galliarum, cum monasteriis à se conditis libertatem querere volebant. Consensui enim Episcoporum decretum suum addebant, & sedis apostolicæ auctoritatem. Eo modo se gessit Willelmus Sancius Vasconia Comites, cum sancti Severi monasterium in pago Adurenfi Auscitanæ provinciæ in Novempopulania situm excitaret anno nonagesimo octuagesimo secundo. Collatis enim quamplurimis redivitibus, postquam Abbatibus & monachorum exhibitioni prospexisset, cenobium liberum esse iussit, non solum à tributis & omnibus fisci juribus, sed etiam ab Episcoporum administratione & jurisdictione, Ecclesiæque Romanæ subdidit: *Nec in prefato loco quisquam Episcopus, inquit, cathedram audeat collocare, vel quamlibet licentiam habeat imperandi, nec aliquam ordinationem quamvis levissimam faciendi, nisi cum permisso & voluntate Abbatis ipsi sacro loco præsentis; sed sint omnibus modis liberi, & absque ulla alia calumnia & inquietudine securi.*

Quæ omnia decrevit, cum confirmatione Archiepiscopi Ausciensis, & Burdegalenfis, Episcoporum Agennenfis, Vasconensis, Valarenfis, Bigorrenfis, & Lactoratenfis, & apostolicæ sedis auctoritate muniri fecit. Supererant adhuc prisca consuetudinis reliquæ anno millesimo quinquagesimo, cum Goffridus Andegavorum Comes monasterium Vindocinense à se fundatum auctoritate & assertione Domini sui Regis Francorum Henrici, Theodorici etiam Carnotensis Episcopi consilio, beato principi Apostolorum Petro obtulit in alodium & patrimonium. Quare Ivo Carnotensis, peritissimus canonicæ disciplinæ, privilegia S. Quintini eo nomine commendat, quod ab Episcopis Belvacensibus indulta fuissent, & quod ea apostolica manus roboravit, regia quoque majestas Pragmatica sanctione firmavit. Possent, si necellum foret, tabulæ antiquæ monasteriorum proferri quæ à Regibus Italia, Germaniæ, Angliæ, Navarræ, Castellæ, Legionis, & Aragonum condita sunt, & privilegiis episcopalibus, tum regiis, deinde verò etiam apostolicæ sedis decretis firmata.

VI. Ex hoc usu profectum ut si qui Episcopi immodestius se gessissent erga Abbates & monachos, libertas illis à Summis Pontificibus indulgeretur, invitis licet & renitentibus Episcopis. Exemptionem probabilem causam hinc tumpit Gregorius VII. in epistola ad Taurinensem Episcopum: *An ignoras, inquit, quod sancti patres plerunque & religiosa monasteria de subjectione Episcoporum, & episcopatus de parochia metropolitana sedis propter infestationem præsentium dividerunt, & perpetua libertate donantes, apostolicæ sedi velut principalia capiti suo membra adherere sanxerunt.* Eo prætextu utebatur Alexander II. cum Gervasio Remensi, qui privilegia monasterio Corbeienfi concessa, ab ecclesiastico canone aliena esse existimabat, in hunc modum rescripsit: *Alias esse leges Ecclesiarum quæ sunt generales, & alias esse eas quæ specialiter in privilegiis, quibusdam prærogantur Ecclesiis ad immunitatem, ne quorumlibet importunitate patiantur inquietudines. Sed tandem exemptiones istæ sola Pontificum liberalitate & gratioso beneficio, Regibus conniventibus, concessæ sunt. Quod ægrè tulerunt omnibus seculis Episcopi, qui dolorem suum sæpissime litibus implicatissimis & scriptionum querelis ulsi sunt. Imò & Bernardus Abbas de hac imminutione auctoritatis episcopalis graviter conquestus est in libris de Consideratione ad Eugénium Papam: Murmur loquar & querimoniam Ecclesiarum; truncari se clamitant ac demembrari. Vel nullæ vel paucæ sunt quæ plagam istam aut*

In Notis ad ep. 1. l. 1. Goussid. Vin. doc.

Ivo Carnot. ep. 196.

Greg. VII. ep. 69.

Bernard. lib. 1. de Consider.

In Notis ad ep. 1. l. 1. Goussid. Vin. doc.

In Notis ad ep. 1. l. 1. Goussid. Vin. doc.

In Notis ad ep. 1. l. 1. Goussid. Vin. doc.

non doleant, aut non timeant. Quæris quam? Subtrahuntur Abbates Episcopis, Episcopi Archiepiscopis &c. Sic factitudo probatis vos habere plenitudinem potestatis, sed iustitia foris non ita. Facitis hoc, quia potestis; sed utrum & debeatis, quæstio est. Multis deinde prosequitur inversum ordinem & confusam Ecclesiæ hierarchiam; adeo ut monstro similes esse dicat ecclesiasticorum graduum status, cum inferiores dignitates, à superioribus divitæ, capiti junguntur, ac si digitus supra manum constitutus capiti *ἀνωτα* connectatur.

Bern. ep. 179.
130. & 41.

Joan. Satisfier. Po-
licat. lib. 7. c. 21.
Petrus Blesensis
ep. 69.

Invehitur alibi in monachos qui Episcoporum imperium detrectarent, & superbiam suam honesto libertatis nomine tegerent, monasteriorum reditus devastantes, ut pecuniæ redemptione à jurisdictione diœcesana emanciparentur. Ioannes Sarisberiensis & Petrus Blesensis hunc disciplinæ everse morbum suo seculo deplorarunt. Quæ privilegia deinde ad Ecclesiarum Capitula porrecta sunt, eo prætextu, quod & monasticam vitam clericatus adiecissent, quodque ab Episcopis suis iniqua dominatione premerentur.

VII. Sed quanto incremento auctæ sint exemptiones à quadringentis annis, illi soli constabit qui diligenter & numerum religiosarum domuum ab eo tempore excitatarum, & privilegia non solum libertatis, sed etiam plurimarum facultatum, illis concessa expendet. Quæ variis motibus Ecclesiæ statum concusserunt, sed quantum fieri potuit, Conciliis Lateranensibus, & Viennensibus, pluribusque Summorum Pontificum Constitutionibus, huic discordiæ prospectum est: qui exemptiones non resciderunt quidem, sed variè pro temporum & rerum conditione temperarunt. Guillelmus Durandus omnibus ingenij viribus hanc ab Ecclesia ægritudinem depellere contendebat, accurata & supra sæculi sui captum elucubrata tractatione, quæ remedium aliquod à Concilio Viennensi extorsit. Probat ille constitutum in Ecclesia ordinem à Conciliis generalibus, pro libitu à Pontificibus his gratiosis exemptionibus everti non posse. Deinde etsi hoc à Papa fieri possit, non expedire statui universalis Ecclesiæ, nec religioni, nec ipsis personis religiosis. Quod ille multis argumentis conficit, docens episcopatus vim in partes dividi, dignitatem violari, obsequium reverentiæque Episcopis debitam aboleri, vitia subditorum impunita relinqui, & criminibus faciliorem viam aperiri. Quin & Religiosos, qui demissionem animi sectari profitentur, his exemptionibus tumidos in superbiam adeo efferri quod non solum Abbates & Priores, Guardiani, & alij in statu alienjus ad-

Guill. Durand. de
modo Concil. ge-
ner. celebrandi
Rubr. de exemp-
tionibus.

ministrations & pralationis existentes, verè etiam minores fratres & persona dictarum religionum, frequenter putant Episcopis, Archiepiscopis, & aliis Prelatis se quodammodo fore æquales, & debere quibuscunque aliis personis ecclesiasticis ecclesiastica beneficia obtinentibus anteferri. Sed Durandi animus commotus detumisset, si felicitas eorum temporum religiosos homines edidisset similes nostris, quorum emendata castigataque vita, & exacta *τῆς ἀσκητικῆς ἀριστείας*, squallorem seculi nostri non mediocriter exornant.

VIII. Quare cum ex hac graduum confusione scandalum ab aliquo sæculi hac re natum, nondum sit deletum, etsi non adeo ferveat ac tempore Bernardi, atque adeo eam ob causam exemptiones omnino tolli non debeant, attamen cum ista canonum & disciplinæ sanioris remissiones publicam tranquillitatem lædant, non alienum esse à regio munere ut ex parte sua curet his incommodis prospici, intelliget qui diligenter expendet ea quæ à nobis hoc capite adnotata sunt. Quæ de re Tomo secundo Diatriba unica copiosè dicturi sumus. Interim observandum erit morem illum qui in regno obtinet, ut neque novus Religiosorum ordo instituat, nec novæ Ecclesiarum vel monasteriorum ædificationes fiant, absque Principis rescripto, confirmatum fuisse constitutione regia anno MDCXXIX. & ex iis quæ hoc capite recensimus, originem sumpsisse. Quæ de re copiosius alibi.

T. 1. Lib. 10.

ADDITIO

STEPHANI BALUZII.

[Illustre exemplum exemptionis, quæ monasterio S. Vedasti Atrebatensis in Synodo Vermeriensi concessa est ab Episcopis, postulante Karolo Calvo Rege, exhibet Hincmarus Remensis Archiepiscopus in epistola sequenti, quam nos edidimus ex archivo ejusdem monasterij, quæ verò edita etiam est ab Auberto Miræo in codice diplomatum Belgicorum pag. xxii.

PRIVILEGIUM

MONASTERII ATREBATENSIS,

Concessum in Concilio Vermeriensi anno
DCCCLXVI.

HINCMARUS Remorum Archiepiscopus, ac plebis Dei famulus, omnibus confratribus nostris Archiepiscopis & Episcopis nunc ad Synodum vocatis, atque mecum Vermeriaco Palatio constitutis, Gaudendum est nobis, fratres carissimi, ac in Domino Iesu Christo exultandum, pro senioris nostri Karoli

Karoli serenissimi ac gloriosissimi Regis ferventissimo studio, quod ob amorem Dei & salutem animarum suarum gerit circa monasteria & loca sanctorum relevanda, instauranda, atque religiosè ordinanda. Ad quod negotium ut ferveret, si fortè teperet, nos Episcopos conveniret illum admonere. Sed ille. Deo gratia, Spiritu sancto plenus, utilitatibus ac necessitatibus servorum pauperum Christi consulens, non solum nos admonet, sed etiam humiliter deprecatur, ut in hac re illius adjuutores prompta voluntate existamus; videlicet ut quod ille per suum Præceptum confirmavit, nos divina auctoritate & nostra episcopali sententia ita corroboremus ut in æternum nullus mortalium id audeat temerare atque violare. Nunc verò maximè de monasterio sanctissimi Confessoris Christi Vedasti, ejusdemque loci monachis, quod dicitur Nobiliacus, curam atque ordinationem præ manibus habet: quoniam ipsam abbatiam nunc noviter, redente sibi nepote suo Lothario Rege, recepit, quam olim post bellum Fontanidum fratri suo Lothario Imperatori ob gratiam firmioris inter se amicitiae præstitit. Quapropter idem Dominus Rex Senior noster de eadem abbata, sicut sibi suisque fidelibus visum est, quasdam res, villas, prædia, mancipia, cum omnibus suis appendiciis imperiali Præcepto suo indidit, auctoritate sigilli sui signavit, atque confirmavit, quarum villarum nomina sunt hæc. Ad matriculam scilicet Ecclesie, Mainbodvillam, Varsenares, Herboronsternam, Pomerias, Herlincurtem, mansos decem, cum omni longo bicagio; Marnum, Marselle, & Sceldogothum, Inventiacum; & in dominica curte mansum. Has villas, cum mancipiis, & omnibus ad se pertinentibus, in usus luminariorum, matriculariorum, & ceteris quæ in Ecclesiis in præfato monasterio positæ necessaria fuerint, deputavit, cum omni censu de omnibus precariis monasterij; eo modo, ut quidquid etiam ad medicinam opus fuerit, ex præfatis villis suppleatur. Ad necessaria verò fratrum, victus scilicet, & potus, has villas delegavit: Medietatem vicii qui vocatur Novavilla, juxta ipsius monasterium siti, & tabernam unam, Filciacum villam, dominicam curtem Theuludum, Bigarium, Hernancurtem, & Bernellam. In pago Belvacensi, Mediocanas, puteas aquas, & Mungiscurtem, mansum indomiticatum unum, & alios mansos viginti quatuor, cum Ecclesia, & vineis, & ceteris appendiciis. Valles super fluvium Sumnam, cum camba una, & duobus molendinis, & mansis ad eodem pertinentibus, Stragas, Salciacum, Atramenterias, Mast, Marcham, Strogothum, Pincriam Emmonis & Tagentarij. Has omnes villas, cum ceteris omnibus, usibus fratrum æternaliter defervituras deputavit. Ad cameram verò fratrum præfatorum has villas destinavit: Aheras, Salciacum, Limacum, Campanias; & in Fontanido mansos tres, & mansum unum in Lumbras, & alterum in Hadas, cum homine nomine Godone, & tabernam unam in vicio monasterij, cum omnibus appendiciis, familiis, & Ecclesiis, & universis ad se pertinentibus. Ad portam verò Vernei, Amuillam; & in Ausinio, mansum unum, cum molendino; & in Ans, mansos quinque, cum molendino, & decimam omnis abbatiæ. Ad hospitale verò pauperum; in Dagingvilla, mansos septem; & in Bonejamvillam & Lersales, mansos tres, & quintam partem omnis decimæ quæ ad portam venit; & de omnibus

lignariis omnium villarum quæ ad præposituram vel ad cameram pertinent, carros decem. Ad domum verò infirmorum, omne teloneum ex mercato. Pro remedio namque animæ genitoris & genitricis suæ, ac pro salute sua, & Immentudis suæ carissimæ conjugis, dedit has villas fratribus, Trourelcurtem, Siliacum, Lutosum montem, ac Tigidum; ut in eorum anniversariis refectio plenissima eis præparetur. Vnde nos omnes Episcopi, qui synodali convocazione hic adsumus Senioris nostri Karoli Regis jussu, ex auctoritate Dei omnipotentis & potestate nobis divinitus collata præcipimus & statuimus ut nullus Rex, nullus Episcopus, nullaque persona alia de jam factis rebus, & de nominatis villis, prædiis, & mancipiis ipsis monachis deputatis unquam in sequenti tempore aliquid agere præsumat; sed illarum ordinatio in Abbate vel monachis pendeat; nullaque omnino servitia, nec mansionaticos, nec parafredos, nec caricaturas ab illis villis exigat; nec placita in illorum villis quicquid teneat. Vt ipsi monachi ab omni seculari inquietudine immunes, liberè, religiosè, & quietè in monasterio viventes, absque ullius Senioris impedimento ipsas res teneant, dominantur, atque possideant, Deique misericordiam pro Senioris nostri prolisque regie sanitate & æterna beatitudine, proque totius suæ Ecclesie statu ac pace illos fideliter exorare delectet. Monasterium verò ipsum, ejusque custodia, atque omnis ordinatio ad ipsos monachos, & ad Abbatem, quem sibi elegerint, pertineant. Neque Canonici extra claustrum ad habitandum admittantur ulterius, sicuti hæctenus, omnimodis inhibemus; excepto servitores illorum: quia non modicas dissensiones audivimus propter hoc in illo exortas fuisse cænobio. Si quis verò, quod abest, his nostris præceptis & statutis aliqua levitatis vel avaritiæ, cupiditatis vel malitiæ præsumptione contraire voluerit, vel aliquod impedimentum supradictis monachis vel Abbati beatissimi Vedasti inferre tentaverit quolibet ingenio, qualibet arte, quoquo modo, clam, vel manifestè, omnium nostrum sententia damnatus à Patre & Filio & Spiritu sancto Deo omnipotente, cui injuriam facere non timuit, quia ipse dixit, *Qui vos audit, me audit. & qui vos spernit, me spernit*, anathematis vinculis obligatus, à cœtu sanctorum separatus in æternum cum his quorum vermis non moritur, & ignis non exstinguitur, nisi publica satisfactione dignè penituerit, deposito, si laicus fuerit, secularis militiæ cingulo, si Clericus, ecclesiastici honoris dignitate. Pax verò & misericordia Dei super illos qui illa custodierint quæ in isto divinæ nostræque auctoritatis privilegio conscripsimus, nostrisque nominibus in Dei nomine firmavimus. Amen. Statuimus denique ut hoc idem privilegium à nobis editum, divinæque auctoritate roboratum, per omnes synodos quæ in posterum agenda sunt deferatur. Nostrisque oramus humiliter successores, ut pro Dei amore & sancti Vedasti, ipsi quoque subscribendo corroborent quod à nobis constitutum est.

Hincmarus sanctæ Metropolis Remorum Archiepiscopus subscripsit.
 Egilo divino munere Archiepiscopus* subscripsit. * Senonensis.
 Vvenilo Rotomagensis Archiepiscopus subscripsit.
 Herardus Turonis Archiepiscopus subscripsit.
 Vulfadus Bituricensis Archiepiscopus subscripsit.
 Froterius Burdegalensis Archiepiscopus subscripsit.

194 De Concordia Sacerdotij & Imperij &c.

Ercanraus Catalaunensis Episcopus subscripsi.
 Hildegarius Meldensis Episcopus subscripsi.
 Folericus Augustę Tricorum Episcopus subscripsi.
 Hilmeradus Ambianensis Episcopus subscripsi.
 Helias indignus * Episcopus subscripsi.
 * Ingolismensis.
 Aneas Parisiacensis Episcopus subscripsi.
 Raginelmus Noviomagenis Episcopus subscripsi.
 Gumbertus Ebroicensis Episcopus subscripsi.
 * Baiocensis.
 Ercambertus gratia Dei Episcopus * subscripsi.
 Ioannes Cameracensis Episcopus subscripsi.
 Vvalterius Aurelianensis Episcopus subscripsi.
 Villebertus Carnotensis Episcopus subscripsi.
 Hincmarus Laudunensis Episcopus subscripsi.
 Heirardus Lexoviensis Episcopus subscripsi.
 * Aviffiodorensis.
 Christianus Dei gratia * Episcopus subscripsi.
 Erpuinus Sylvanectensis Episcopus subscripsi.
 Odo Belvacensis Episcopus subscripsi.
 Rothadus Sueffionensis Episcopus subscripsi.
 Anselmus Lemovicensis Episcopus subscripsi.
 Isaac Lingonice Episcopus subscripsi.
 Actardus Nannetensis Episcopus subscripsi.
 Abbo Nivernensis Episcopus subscripsi.
 Sigenandus Constantiacensis Episcopus sub-
 scripsi.
 Hildebrandus Saiensis Episcopus subscripsi.
 Bodo Augustodunensis Episcopus subscripsi.
 Karlomannus Abbas subscripsi.
 Hugo Abbas subscripsi.
 Gauzlenus Abbas subscripsi.
 Hiduinus Abbas subscripsi.
 Vulfo Abbas subscripsi.
 Berengarius Abbas subscripsi.
 Vulfardus Abbas * subscripsi. * Rokensis.
 Hildebertus Abbas subscripsi. * Follensis.
 Odo Abbas * subscripsi.
 Fulco Abbas subscripsi.
 Ego Gauzlenus Abbas iussu Domini Hincmari
 Archiepiscopi hoc privilegium scripsi & subscripsi.

